

noget Resultat, at der ved tredje Behandling er fremkommet et Forslag, der atter optager min oprindelige Tanke, al af det Overskydende af det kalkreuziske Gods skulde Akademiet ogsaa have sin Deel. Det er imidlertid ikke gaaet igjennem, og jeg troer, at Akademiet som en Folge heraf faaer lidt Mindre, end det egentlig strengt kunde fordre, men da det nu ikke her kan gjenneføres, og da Loven i dens Heelhed forekommer mig at være en aldeles nødvendig Conseqvent af Loven om Domainegodsernes Obergang til Selveienddom, saa skal jeg anbefale Thinget Antagelsen, men jeg skal i ethvert Tilfaelde ogsaa fra min Side nedlægge en Protest imod, at man i Anledning af denne Lov anklager det danske Folkething for letfindigt at tilfødesætte Testamenter og hellige Forpligtelser.

Formanden: Rigsdagsmanden for Holbek Amts 1ste Valgkreds har Ordet.

B. Christensen: Ja, jeg skal frasælde Ordet med den ene Bemærkning, at, naar den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) og den 5te kjøbenhavnske Rigsdagsmand (David) atter idag ere komne tilbage til den Paastand, de fremsøret under Domaineloven, at man gjorde en Gave til Bønderne, da er det en Paastand, der er ubevist og ubevislig. Der er ligesaa indsigtsfulde Mænd som de nævnte Rigsdagsmænd, der antage, at netop Godsklassen vil skaffe sig forøgede Indtægter gennem den Operation, hvorom her er Tale; det er kun en Paastand, der fremsættes, jeg gjentager det, og imod den Paastand er der ligesaa mange og ligesaa vægtige Stemmer, der fremsøre den lige modsatte Mening.

Formanden: Rigsdagsmanden for Holbek Amts 2den Valgkreds har Ordet.

Tscherning: Jeg frasælde Ordet.

Formanden: Rigsdagsmanden for Maribo Amts 4de Valgkreds har Ordet.

Monrad: Jeg mener ikke, at det har stor Betydning, om det ene eller det andet af Thingets Medlemmer nedlægger Protest; Vægten af deres Ord bliver ikke større, fordi de fremsøres under denne mere høitidelige Form. Jeg kan heller ikke paa nogen Maade mene, at Principerne for Loven af 8de April 1851

skulde være ubelukkede fra Behandling her; thi da den foreliggende Lov er bygget paa de samme Principer som Loven af 8de April f. A., saa maa det ogsaa være i sin Orden, om de her komme under Forhandling. Jeg troer imidlertid, at man tilstrækkeligt har udtalt sine Ansuelser derom, og jeg skal derfor for mit Vedkommende ikke nu videre indlade mig herpaa. Den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 1ste Valgkreds (B. Christensen) har nu atter gjenoptaget den samme Ansuelse, som han ofte har fremsøret, at det ikke er nogen Gave, man gjør; ja, det er netop derfor, at jeg mener, at det er høist betænkeligt at vedtage Loven; thi netop det, at man saaledes kan staa op og sige: der er slet ikke gjort nogen Opoffrelse, der er slet ikke gjort nogen Gave, paa denne Maade giver Staten netop Fæstegodssets fulde Værdi (Ja!), netop det viser, at der kun er et lille Skridt derfra til at sige: naar man altsaa bruger den samme Fremgangsmaade for de private Godser, saa vil det heller ikke være nogen Opoffrelse, saa gives der ogsaa kun fuld Erstatning for Fæstegodsset. Det er Frygten for dette lille Skridt, der for mig har saa stor Betydning, at jeg ligesaa lidt drifter mig til at stemme for denne Lov, som i sin Tid for Loven af 8de April 1851. Iøvrigt kan jeg heller ikke give den ærede forhørende Cultusminister Ret i, at denne Lov skulde være en saa umiddelbar Udskyldelse af Loven om Fæstegodssets Afhændelse paa Domainerne; der er dog et noget forskjelligt Rettsforhold, naar der tales om, hvad der tilhører Staten, og hvad der tilkommer offentlige Stiftelser, der er dog Noget af en privatretlig Natur ved Stiftelser, som ikke findes, naar der er Tale om, hvad der tilhører Staten, og det kunde vel være, at man maaskee ikke kunde have nogen Betænkelighed ved glatvæk at bortskænke betydelige Summer af Statens Eiendom, for at opnaa store Formaal, og at der derimod kunde være noget større Betænkelighed, naar der var Tale om at bortgive det Samme af offentlige Stiftelsers Eiendom, ved hvilke der dog, som sagt, altid er noget Privatretligt. Naar man paa staaer, at denne Lov skulde være en saa umiddelbar Udskyldelse af Domaineloven, saa